

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/114 van 13 december 2022

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek
roepnaam	(decreet casusoverleg)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 25 november 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Zuhail Demir, van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme van 2 december 2022, ontvangen door de VTC op 2 december 2022;

Gelet op de behandeling op de zitting van 13 december 2022 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 13 december 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Justitie (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *over de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van een multidisciplinaire samenwerking bij deelname aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek* (hierna "het Ontwerp").

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.
3. In de memorie wordt duidelijk aangegeven dat het ontwerp van decreet geen betrekking heeft op politiediensten, openbaar ministerie, de penitentiaire overheid (DG EPI) en andere federale diensten, aangezien deze niet onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest vallen. Er wordt gesteld dat voor hun deelname aan casusoverleg en de rechtsgrond om persoonsgegevens te mogen verwerken, enkel de federale overheid in een regeling kan voorzien (zie evenwel de opmerking van de VTC infra inzake de aanduiding van de ontvangers).

Context

4. Dit ontwerp van decreet voorziet in een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in hoofde van (vnl. welzijns)organisaties, die vallen onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest en die deelnemen aan een casusoverleg op basis van artikel 458ter van het Strafwetboek. Artikel 458ter Sw. voorziet in de mogelijkheid tot het doorbreken van het beroepsgeheim en informatie-uitwisseling op een casusoverleg, maar een rechtsgrond tot verwerking van persoonsgegevens ontbreekt daarbij. Met het Ontwerp wil de Vlaamse decreetgever daaraan tegemoet komen.
5. De mogelijkheid tot casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw. creëert de mogelijkheid tot multidisciplinaire samenwerking. Hierbij worden de krachten van verschillende partners gebundeld. Er wordt een doorgedreven vorm van samenwerking tussen verschillende organisaties opgezet, die toelaat om in te spelen op de specifieke noden en behoeften van de betrokken personen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
  - *personen waarvan het dossier besproken wordt tijdens een casusoverleg;*
  - *hun relaties en contacten.*

en dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie infra voor een vollediger opsomming):

- *de identificatiegegevens;*
  - *de politionele en gerechtelijke gegevens;*
  - *de gegevens over de gezondheid;*
  - *de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;*
  - *de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;*
  - *de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;*
  - *de gedragsgegevens.*
7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. Initiatiefnemers voor uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van een casusoverleg baseerden zich op artikel 458ter Sw. als wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens. Volgens de VTC zorgt artikel 458ter Sw er voor dat deelnemers aan een casusoverleg geen schending van hun beroepsgeheim oplopen als ze in dit kader van

dit casusoverleg informatie uitwisselen. De VTC is evenwel van oordeel dat deze bepaling geen grondslag vormt voor de verwerking van persoonsgegevens die plaatsvindt in het kader en als gevolg van het casusoverleg.

9. Bovendien zijn vooral bepaalde actoren gebonden door hun beroepsgeheim. Op de lokale besturen en op de organisaties rust vaak zelf geen beroepsgeheim. Art. 458ter Sw slaat op houders van een beroepsgeheim en kan dus geen wettelijke basis vormen voor de andere actoren.
10. Het is dus positief dat met het Ontwerp voor een decretale basis wordt gezorgd.
11. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
12. Het Ontwerp zelf vermeldt in artikel 3, §2, expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden (onderlijning VTC):

“§2. De organisaties, vermeld in paragraaf 1, verwerken de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, conform artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van de voormelde verordening. De voormelde verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening.”

13. Het Ontwerp en de toelichting verwijzen als rechtvaardigingsgrond naar de AVG-artikelen 6, lid 1, e) en 9, lid 1, g). Deze punten luiden als volgt:

“e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

“g) de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang”.

14. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt. Voor punt g) moet het zwaarwegend algemeen belang (explicieeter) worden gemotiveerd.
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

---

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

16. De adviesvrager zet in de toelichting uiteen dat het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet verruimen tot alle vormen van multidisciplinaire samenwerking, zonder de link met artikel 458ter Sw. en de daarin vermelde doelstellingen, een te verre gaande inbreuk op het recht op privéleven zou inhouden. Elke vorm van multidisciplinaire samenwerking zou dan een rechtsgrond bieden om persoonsgegevens te mogen uitwisselen. Daarom wordt het toepassingsgebied beperkt tot het toepassingsgebied van artikel 458ter Sw. De nadelen staan volgens de adviesvrager duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Doordat een geheimhoudingsplicht geldt met betrekking tot de uitgewisselde informatie, wordt de vertrouwelijkheid van de gedeelde persoonsgegevens gewaarborgd.
17. Zie verder onder deel 5. Minimale gegevensverwerking i.v.m. de mogelijke impact op kinderen en jongeren.
18. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
19. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
20. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van

---

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen,"

inmenging van de overheid in het privé-leven. In dit geval is de graad van inmenging groot. Het Ontwerp stelt wel een uitgewerkte regeling voor van de verwerking van de persoonsgegevens.

21. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁵). Het Ontwerp laat niets regelen door de Vlaamse Regering.
22. Er is sprake van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen en gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken. Het betreft ook gegevens bedoeld in 10, AVG, nl. politionele en gerechtelijke gegevens.
23. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
  - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
  - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
24. Wat het laatste punt betreft, is, zoals al vermeld werd, de geheimhoudingsplicht en de toepassing van de uitzonderingsregel daarop, de kern van de voorliggende regeling (zie infra).

3. Doelbinding

25. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
26. Het casusoverleg kan overeenkomstig artikel 458ter Sw enkel omwille van volgende doelstellingen worden georganiseerd:
  - met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden;
  - ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II, m.a.w. terroristische misdrijven;
  - ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.
27. Artikel 458ter, lid 3, Sw bepaalt dat als een casusoverleg wordt georganiseerd bij decreet, het decreet ten minste moet bepalen wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.
28. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat uit ervaringen met multidisciplinaire samenwerking in het kader van een casusoverleg op basis van artikel 458ter Sw., blijkt dat het casusoverleg ook geschikt is om dat doel te bereiken. Door het bundelen van krachten van de verschillende organisaties en lokale besturen die betrokken zijn bij de betreffende persoon, zijn de organisaties niet meer gelimiteerd door hun eigen werkwijze en expertise, maar kan

---

⁵ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2.

er meer en efficiënter resultaten bereikt worden dan wanneer er afzonderlijk, los van mekaar, zou gehandeld worden. Als voorbeelden worden de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R), ketenaanpak jeugddelinquentie (Kompas+, FIX,...) en de Family Justice Centers en ketenaanpak inzake intrafamiliaal geweld aangehaald.

29. In het kader van dit decreet⁶ worden maar **twee** van de in artikel 458 Sw vermelde **doelstellingen** opgenomen (artikel 3, 2°):

*“a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;
b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;”*

30. De doeleinden zijn dan ook welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.

4. Verantwoordelijkheid

31. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

32. Het Ontwerp bepaalt in artikel 3, §3, dat de organisaties, vermeld in paragraaf 1, elk individueel optreden als verwerkingsverantwoordelijke.

33. In §1 van dat artikel worden de bedoelde organisaties als volgt omschreven (onderlijning VTC):

“§1. Organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest vallen, kunnen in het kader van een multidisciplinaire samenwerking persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, verwerken als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

1° de verwerking van die persoonsgegevens past in hun deelname aan een casusoverleg;
2° de verwerking is noodzakelijk om een van de volgende doelstellingen van het casusoverleg te realiseren:

- a) de fysieke en psychische integriteit van de betrokken persoon of van derden beschermen;*
b) de misdrijven, vermeld in boek 2, titel I ter, van het Strafwetboek, of de misdrijven die zijn gepleegd in het raam van een criminele organisatie als vermeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, voorkomen;

5° de organisatie wordt door een bepaalde expertise of door haar kennis van de betrokken persoon geacht een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.

34. In de memorie van toelichting wordt er op gewezen dat het over lokale besturen kan gaan. Er wordt ook gemotiveerd dat elk casusoverleg verschillend is en dat het onmogelijk is om voor alle soorten casusoverleg in het algemeen te

---

⁶ In de memorie wordt er op verschillende plaatsen verwezen naar terrorismebestrijding, maar dat kan dan geen betrekking hebben op dit Ontwerp.

Zie ook het advies van de VTC over het LIVC R: Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/36 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme. https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_36_advies.pdf

gaan bepalen welke organisaties zullen deelnemen. Voor sommige vormen van casuoverleg zullen enkel welzijns- en zorgactoren deelnemen.

35. De verwerkingsverantwoordelijken zijn niet expliciet benoemd, maar de VTC is van oordeel dat de criteria voldoende duidelijk bepaald zijn.
36. In de memorie wordt verduidelijkt dat elke organisatie zelf verantwoordelijk is voor de persoonsgegevens die zij delen op een casuoverleg en dat als gevolg van deze regeling elke organisatie individueel verantwoordelijk is voor het treffen van de passende beveiligingsmaatregelen.
37. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de verantwoordelijkheid voor de eigen verwerking en het doorgeven van persoonsgegevens en anderzijds de verantwoordelijkheid van de verwerking van de verkregen persoonsgegevens.
38. Dit is aanvaardbaar, maar de VTC beveelt wel aan om te bepalen (minstens in de toelichting) hoe de verwerkingsverantwoordelijkheid wordt gezien in het geval er een gezamenlijke dossieromgeving wordt gecreëerd en om daarbij rekening te houden met de wisselende partners.
39. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁷ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
40. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB vereist is gelet op **de lijst van de VTC**⁸ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar het punt

*3) wanneer er op systematische wijze **bijzondere categorieën** van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG⁹, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG **of gegevens van zeer persoonlijke aard** (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹⁰ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹¹;*

---

⁷ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁸ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneaming van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_ljsten_v1_voor_web.pdf

⁹ De bijzondere categorieën gegevens omvatten, overeenkomstig artikel 9 van de AVG, in het bijzonder persoonsgegevens over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond, alsook de verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon, gegevens over de gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid

¹⁰ Doorgifte door een Vlaamse instantie zonder persoonsgegevens terug te krijgen valt hier ook onder.

¹¹ Hieronder vallen ook het delen van persoonsgegevens in of door samenwerkingsverbanden waarin gemeenten of andere overheden met andere publieke of private partijen bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van gevoelige aard (zoals gegevens over gezondheid, verslaving, armoede, problematische schulden, werkloosheid, sociale problematiek, strafrechtelijke gegevens, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk) met elkaar uitwisselen.

41. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹².

5. Minimale gegevensverwerking

42. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
43. De **categorieën betrokkenen** worden aangeduid in artikel 4, tweede lid van het Ontwerp: de betrokken personen en hun relaties en contacten. De betrokken persoon wordt in artikel 2 gedefinieerd als de persoon die het voorwerp is van bespreking op een casusoverleg.
44. Op basis van de doelstellingen vermeld in artikel 3, 2° van het in het Ontwerp bedoelde casusoverleg kan enigszins worden afgeleid wie er bedoeld worden, maar de VTC beveelt toch aan om de categorie betrokkenen te verduidelijken met oog op transparantie naar deze groep personen.
45. Een casusoverleg is volgens artikel 2 van het Ontwerp een overleg als vermeld in artikel 458ter van het Strafwetboek, waarop casus per casus multilateraal informatie wordt uitgewisseld.
46. De betrokkenen kunnen kinderen en jongeren zijn. In de memorie wordt op de mogelijk impact op hen ingegaan (onderlijning VTC):

“Het ontwerp van decreet kan ook een impact hebben op kinderen en jongeren. Zo is het mogelijk dat bepaalde jongeren deel uitmaken van de doelgroep van een specifiek casusoverleg, waardoor het ook hun persoonsgegevens kunnen zijn die gedeeld worden op een casusoverleg. De vraag rijst of deze impact niet te zwaar is, ermee rekening houdende dat het kinderen en jongeren betreft.

Minder ingrijpende opties blijven onverminderd bestaan. Zo primeert bij het omgaan met verontrusting de melding aan een vertrouwenscentrum kindermishandeling of een gemandateerde voorziening. Casusoverleg komt niet in de plaats van deze en andere bestaande mogelijkheden en praktijken waarbij samenwerking nagestreefd wordt. Het inschakelen van casusoverleg gebeurt slechts in complexe dossiers, vaak op basis van een voorafgaande risicoscreening, waarin de minder ingrijpende opties geen of onvoldoende uitweg bieden, en het daarom noodzakelijk is om met de partners intensiever informatie te delen. Er zijn verschillende garanties ingebouwd opdat op de overlegtafel geen dossiers worden besproken, waarbij een minder verdergaande samenwerking eenzelfde resultaat had kunnen bereiken. De regelgeving of de instemming van de Procureur des Konings, bedoeld in artikel 458ter, behoort de finaliteit en modaliteiten, met inbegrip van het toepassingsgebied, af te bakenen, er is deelnamevrijheid (zo zijn jeugdwerkers nooit verplicht om deel te nemen) en er is een aanmeldingsfase, waarbij de organisator nagaat of het dossier ontvankelijk is. Indien aan de strikte voorwaarden niet is voldaan, vindt geen casusoverleg plaats, en dient teruggegrepen naar minder ingrijpende vormen van samenwerking en informatiedeling.”

47. In de memorie worden de grenzen nog eens aangegeven:

“Hierbij moet worden benadrukt dat enkel personen kunnen worden besproken die binnen de doelstelling van het specifieke casusoverleg vallen. De doelgroep van dergelijk overleg is beperkt, men kan dus niet zomaar elke willekeurige persoon gaan bespreken. Daarnaast kunnen dit ook de relaties en contacten van deze personen zijn. De sociale context van een betrokkene kan een belangrijk onderdeel uitmaken van de bespreking en opvolging van de betrokkene. In die zin is het noodzakelijk dat ook de relaties en contacten van de betrokkene kunnen worden besproken. Hierbij moet worden

---

¹² Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

benadrukt dat het niet deze relaties en contacten zijn die het hoofdvoorwerp van bespreking uitmaken. De verwerking van hun persoonsgegevens kan enkel voor zover dit noodzakelijk is voor de doelstelling van het casusoverleg.”

48. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van persoonsgegevens** worden aangeduid in artikel 4, eerste lid:

“Art. 4. Als dat noodzakelijk is om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, de volgende persoonsgegevens verwerken:

- *de identificatiegegevens;*
- *de contactgegevens;*
- *de gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;*
- *de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit, de burgerlijke staat en het verblijfsstatuut;*
- *de gegevens over schulden en solvabiliteit;*
- *de gegevens over de levensstijl, de vrijetijdsbesteding en de sociale context;*
- *de gegevens over de gezinssamenstelling;*
- *de gegevens over de woonomstandigheden;*
- *de politionele en gerechtelijke gegevens;*
- *de gegevens over de gezondheid;*
- *de gegevens over risicosituaties en -gedragingen;*
- *de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;*
- *de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;*
- *de gedragsgegevens;*
- *andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van het casusoverleg te realiseren.”*

49. Wat de identificatiegegevens betreft dient er verduidelijkt te worden welke gegevens als identificatiegegevens zullen worden gebruikt.

50. De VTC merkt op dat de categorieën gegevens zeer ruim zijn. Ze begrijpt dat dit in deze context nodig kan zijn, maar adviseert om duidelijk te bepalen dat een categorie van persoonsgegevens enkel mag verwerkt worden als ze in het concrete geval noodzakelijk zijn (en dus niet systematisch).

51. De VTC is van oordeel dat er voor het overige voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.

52. Het casusoverleg in essentie om **uitwisseling** van informatie over een personen.

53. Artikel 4, derde lid van het Ontwerp bepaalt hoe deze uitwisseling kan gebeuren:

“De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende wijzen worden verwerkt:

- 1° *de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen conform het vierde lid persoonsgegevens delen met en ontvangen van andere deelnemers aan casusoverleg op voorwaarde dat die deelnemers door een bepaalde expertise of door hun kennis van de betrokken persoon geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging;*
- 2° *de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen de persoonsgegevens opnemen in een gezamenlijke dossieromgeving als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid;*
- 3° *de organisaties, vermeld in artikel 3, §1, die deelnemen aan een casusoverleg, kunnen persoonsgegevens delen met de organisator van het casusoverleg als dat noodzakelijk is om de aanmelding van een casus te realiseren.”*

54. De VTC beoordeelt het positief dat er wat het 1° en 3° punt betreft de voorwaarde van noodzakelijkheid werd opgenomen.

55. Wat het eerste punt betreft, geeft de toelichting volgende verduidelijking over de mogelijke ontvangers:

“De ontvangers van de informatie zullen voornamelijk organisaties zijn die onder de toepassing van dit ontwerp van decreet vallen, maar het kunnen ook federale actoren zijn, zoals politiediensten, openbaar ministerie en de penitentiaire overheid (DG EPI). Aangezien de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest niet bevoegd zijn voor deze diensten, worden deze ook niet uitdrukkelijk opgesomd in het ontwerp van decreet.”

56. De VTC is van oordeel dat federale actoren als mogelijke ontvangers kunnen worden aangeduid bij decreet aangezien er hen daarmee geen taken of bevoegdheden worden toegewezen en adviseert om deze wel aan te duiden zodat het voor de betrokkenen duidelijk is wie hun gegevens kunnen verwerken¹³.
57. Wat de in het tweede punt voorziene mogelijkheid betreft tot het opzetten van een gezamenlijke dossieromgeving, waarin persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, wordt er in de toelichting verwezen naar het vierde lid dat een aantal voorwaarden inzake beveiliging opsomt (zie onder het deel beveiliging).
58. Wat de mededeling aan de organisator van het casusoverleg betreft, met het oog op de aanmelding van een casus wordt verduidelijkt dat dit een noodzakelijke verwerking betreft om een casusoverleg praktisch mogelijk te maken.
59. In het Ontwerp wordt dus uitdrukkelijk de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
60. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
61. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden **bewaard**, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
62. Gezien de gevoeligheid van de gegevens en het feit dat het om een jonge en/of kwetsbare populatie gaat, is een beperkte bewaartermijn van groot belang.
63. Artikel 4, laatste lid van het Ontwerp behandelt de bewaartermijn:
- “De persoonsgegevens die verkregen zijn in het kader van een casusoverleg, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking, vermeld in artikel 3, §1, 2°. Als persoonsgegevens conform artikel 4, derde lid, 2°, worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving, bepalen de deelnemers voor de start van het eerste casusoverleg een maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die bewaard worden in de gezamenlijke dossieromgeving.”*
64. In de toelichting staat het volgende vermeld hierover:
- “Er wordt geen uitdrukkelijke bewaartermijn vastgelegd. Gezien de verschillende vormen van casusoverleg is het niet mogelijk om dit op algemene wijze vast te leggen. Indien er bijvoorbeeld geen gezamenlijke dossieromgeving is, dan zullen de persoonsgegevens in de dossiers van de verschillende deelnemers worden geregistreerd, en zal bijgevolg hun eigen bewaartermijn van toepassing zijn. Indien er wel met een dossieromgeving gewerkt wordt, zal er op voorhand een bewaartermijn moeten worden vastgelegd. Deze zal dan een plaats krijgen in een af te sluiten protocol.”*
65. De VTC vindt het begrijpelijk dat de noodzakelijkheid van het bewaren zal afhangen van casus tot casus. Een afspraak op voorhand per casus kan het engagement voor het respecteren van de bewaartermijn verhogen en kan gedocumenteerd worden zodat controle op de naleving vergemakkelijkt wordt. De VTC adviseert evenwel om toch bijkomend een - eventueel ruime - **maximale termijn** te bepalen.

---

¹³ Dit werd al in diverse decreten en besluiten gedaan.

6. Juistheid

66. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
67. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

68. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
69. Het Ontwerp legt de nodige verplichtingen op in artikel 5: dit is gedeeltelijk een parafrasering van artikel 12, AVG, maar het is positief dat hier benadrukt wordt dat de **globale regeling** duidelijk moet zijn.

“Art. 5. De organisaties, vermeld in artikel 3, §1, nemen de passende maatregelen voor de transparantie ten aanzien van de betrokkenen. De voormelde maatregelen hebben onder meer tot doel dat de globale regeling over de gegevensverwerking in het kader van dit decreet voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie over de maatregelen wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.”

8. Vertrouwelijkheid

70. De memorie van toelichting stelt dat het casusoverleg bovendien inhoudt dat ‘het geheim van de tafel’ geldt. De deelnemers zijn tot een geheimhoudingsplicht gehouden met betrekking tot de informatie die op het casusoverleg gedeeld is. Ook kan het openbaar ministerie, als deze aanwezig is op het casusoverleg, maar vervolging instellen voor misdrijven waarvoor het overleg georganiseerd is. Als tijdens het casusoverleg andere misdrijven zouden worden besproken, is het openbaar ministerie tot geheimhouding verplicht en kan zij daarvoor geen vervolging instellen.
71. Dit wordt bepaald in artikel 458ter, §2, Sw:

“§ 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.”

9. Beveiligingsmaatregelen

72. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
73. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn, het bijzondere categorieën van persoonsgegevens en mogelijk andere delicate gegevens betreft en het om kinderen en jongeren kan gaan een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

74. Voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 2°, worden volgens het Ontwerp passende maatregelen voor de beveiliging genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming. In voorkomend geval worden de maatregelen toegepast, vermeld in artikel 9 en 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.
75. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
  - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
  - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
76. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁷.
77. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁸.
78. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten::
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
  - aanstellen van een DPO door de verwerker;
  - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
79. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁹.

---

¹⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

80. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven en motiveren, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 1);
- aangeven welke identificatiegegevens worden verwerkt;
- de categorie betrokkenen verduidelijken;
- duidelijk bepalen dat een categorie van persoonsgegevens enkel mag verwerkt worden als ze in het concrete geval noodzakelijk zijn;
- ook de federale ontvangers aanduiden;
- naast de criteria voor de bewaring een maximale bewaartermijn bepalen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 5).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-01-09 08:54:10 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

